

علت آسیب شبکه بازویی

شبکه بازویی شامل شبکه ای از اعصاب در گردن و شانه است که حرکات و حس شانه ها، بازوها، و دست ها را کنترل می کند. آسیب گردن و یا شانه ممکن است باعث آسیب این اعصاب شود. بیشتر آسیب های شبکه بازویی در زمان زایمان رخ می دهد. آسیب های ورزشی و یا جراحی هم ممکن است ایجاد شود. گاهی اوقات ممکن است فشار تومور یا التهاب، علت آن باشد.

علائم بالینی آسیب شبکه بازویی

از نظر بالینی بدنبال این آسیب، کارکرد اندام فوقانی مختل می شود. این اختلال بستگی به میزان و محل ضایعه دارد.

در حدود ۷۵ درصد از ضایعات شبکه بازویی، آسیب در تمام ریشه های عصبی ایجاد می شود. در آسیب کامل شبکه بازویی، بیمار در شانه، آرنج، ساعد، دست و انگشتان قادر به انجام هیچ حرکتی نیست و تمام اندام فوقانی مبتلا از آرنج به پایین بی حس است، ممکن است بیمار از درد شدیدی در اندام مبتلا رنج ببرد. در موارد آسیب قسمت فوقانی شبکه بازویی، بیمار قادر به حرکت دادن شانه و آرنج خود نیست اما می تواند دست و انگشتان خود را حرکت بدهد. بیمار می تواند کتف خود را بالا بیاورد زیرا این کار بر عهده عضله دوزنقه ای است که از اعصاب مغزی عصب گیری می نماید اما قادر به دور کردن شانه از بدن خود نیست. حس شانه و نواحی بیرونی ساعد و دست نیز کم شده است.

فلج شبکه بازویی و لاغری شانه و بازوی چپ

چه چیزی انتظار می رود

آسیب شبکه بازویی ممکن است باعث آسیب های عصبی متنوع متعددی شود. برخی از انواع آسیب های شبکه بازویی خودبخود بهبود می یابد. بازتوانی آن ممکن است هفته ها تا ماه ها زمان ببرد. اگر برای ترمیم اعصاب جراحی نیاز باشد، ممکن است ۵ تا ۱۲ ماه لازم باشد تا فرد برای جراحی صبر کند.

درمان آسیب شبکه بازویی

ضایعات عصبی اگر بدنبال یک آسیب با جسم برنده یا ضربه فرو رونده نظیر بریدگی با شیشه، چاقو یا گلوله باشد باید تحت درمان جراحی قرار گیرد.

اما اگر بدنبال ضربات بسته که باعث زخم و بریدگی در محل شبکه براکیال و گردن نشده اند بوجود آید باید تحت نظر قرار بگیرند. تعدادی از این ضایعات بصورت خودبخود بهبود می یابند البته این بهبود تدریجی است و معمولاً ماهها به طول می انجامد. بهبود به این ترتیب است که ابتدا حرکت قسمت های فوقانی باز می گردد و بعد به تدریج قسمت های تحتانی بهبود می یابند. به این ترتیب بیمار بعد از چند هفته تا چند ماه متوجه بازگشت تدریجی قدرت بالا آوردن شانه می شود و به تدریج در خلال ماه های آینده حرکت آرنج و بعد حرکت مچ و بعد حرکت دست باز می گردد. در این موارد اعصاب شبکه بازویی دچار کشیدگی شده است ولی قطع نشده اند. خوشبختانه در این حالات معمولاً بهبودی، کامل خواهد بود.

اما در عده دیگری از بیماران بهبود خودبخود دیده نمی شود. در این بیماران عصب های شبکه بازویی پاره شده اند. اگر بعد از گذشتن دو تا سه ماه اثری از بهبود در بیمار

اگر موقتاً دچار ضعف یا فلج شدگی دست یا بازوی خود شده‌اید، با فیزیوتراپی یا انجام تمرینات دامنه‌ی حرکتی می‌توانید از خشکی مفصل خود جلوگیری کنید. مواظب باشید که دست خود را نبرید یا آن را نسوزانید، چون ممکن است به دلیل بی‌حسی، متوجه آن نشوید.

اگر فرزندان دچار فلج ناشی از آسیب دیدگی شبکه‌ی بازویی شده‌است، لازم است هر روز مفاصل و عضلات او را طبق دستور پزشک و آموزش‌های فیزیوتراپ تمرین بدهید؛ این تمرین را باید از هنگامی شروع کنید که فرزندان تنها چند هفته سن دارد. انجام این تمرین از خشکی دائمی مفاصل فرزندان پیشگیری می‌کند و عضلات او را قوی و سالم نگه می‌دارد.

دیده نشود باید عمل جراحی انجام شود چون دیگر نمی‌توان به بهبود خودبخود امیدوار بود و از طرف دیگر تاخیر در درمان جراحی نتایج درمان را کاهش می‌دهد.

نتیجه درمان شبکه بازویی

در موارد آسیب قسمت فوقانی شبکه بازویی خوشبختانه میزان بهبودی زیاد است. در اکثر این بیماران انتظار می‌رود که بیمار قادر به حرکت آرنج خود شده و شانه را تا حد قابل قبولی بالا بیاورد اگر چه به هر حال قدرت آنها کمتر از حالت طبیعی خواهد بود. با توجه به سالم بودن حرکات انگشتان، این بیماران قادر به انجام فعالیت‌های عادی خود خواهند بود اما در آسیب کامل شبکه بازویی احتمال بهبود برای خم کردن آرنج و بالا آوردن نسبی شانه فقط در ۷۵ درصد موارد وجود دارد و توانایی در خم کردن نسبی انگشتان فقط در ۲۰ درصد موارد دیده می‌شود.

در ضمن باید به یاد داشته باشیم زمان این بهبودی‌ها طولانی است و ماهها تا شروع علائم بهبودی زمان لازم است و حداکثر بهبودی بعد از یک سال و نیم تا دو سال دیده می‌شود. به همین علت، صبر و شکیبایی بیمار و خانواده او نقش بسیار زیادی در نتیجه نهایی درمان دارد.

پیشگیری

اگرچه آسیب دیدگی شبکه‌ی بازویی غالباً قابل پیشگیری نیست، ولی پس از وقوع آسیب دیدگی می‌توان با انجام اقدامات زیر احتمال بروز عوارض ثانویه را کاهش داد.

شناسنامه بروشور آموزشی — کد: Pm-06-02-A		
آسیب شبکه بازویی		
عنوان	تهیه کننده	
	آذر محمدی کارشناس پرستاری	
تأیید کننده	کار گروه آموزش به بیمار	
سال تهیه : ۱۴۰۱	بازبینی : ۱۴۰۵	
منابع	1) www.iranorthoped.ir 2) Williams & Warwick. Gray's Anatomy. Thirty-seventh edition. Churchill Livingstone. ISBN 0-443-04177-6 - 1401	
پزشک تایید کننده: دکتر سید علی هاشمی		
ناظر کیفی: دکتر سید عباس رخشا		